

III. évfolyam, 66. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK,
1907. jun. 16, vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Gyilkos vérfolyás.

A Határőr részére írta: Kalmár Antal. dr.

En már úgy vagyok, hogy inkább kaszára-kapára kerülnék az osztrákkal, hogyszem világos jogaim mellett nyugattassam magamat. Mert miért kell én nekem Laokonnak minden kinjait elszenvadni, ha nem muszáj? Maga Deák Ferenc mondotta és iktatta törvénybe, hogy a gazdasági közösség a dualizmusnak nem következménye: miért kell tehát én nekem a törvény, miért a saját szerződése, miért a saját akaratom ellenére Auszriával gazdasági közösségben élnem? Miért kell én nekem Ausztriának minden lealázó komisszióját eltűrnöm, miért kell magamat akképen viselnem, mintha én nem dekrétumos jogokra, hanem tisztán Ausztriának kegyelmére volnék utalva? Ki itt az a hatalmas ur, aki előtt én nekem gyáva fűszál módra földig kell hajolnom s akitől csak bilincseimet várhatom? A király vagy a császár? Ausztria vagy az osztrák kormány? Avagy mi volnánk a Petőfiék az a népe, amely valahol a Tisza hátán — ott éledgel lomhán, gyáván? Olyan északító dolgok ezek, amelyekre csak a fogakat lehet csikorgatni, a markokat ökölbe szorítani s eb ura fakó: oda tüni, ahol meg nem sántul!

Emlékeztettünk arra minden becsületes 48-as embert, hogy a nemzeti küzdelem ideje alatt nem volt egyetlenegy 48-as választó, egyetlenegy országgyűlési képviselő, aki a mostani törvény lejártával (1908. január 1.) nem követelte volna az önálló vámté-

rület fölállítását. Nos: követeli ezt ma valaki az országban, akár vezér, akár képviselő, akár választó? Hogy egy esztendő alatt miért kellett nekünk megkergülni s miért akarjuk mi még csak *tíz esztendőre is* megkötni a vámközösséget: erre nincs olyan okos bolond Magyarországon, aki *belső igazsággal* meg tudna felelni!

Jajgatnak és sirnak, hogy májusban csak *egy hét* alatt 6342 ember vándorolt ki Amerikába, de nincs annyi esztűk, nincs annyi erélyük, nincs annyi becsületük és akaraterejük, hogy az önálló vámterület fölállításával megakadályoznák ezt a gyilkos vérfolyást. Megakadályoznám, ha a király, ha a császár százszor parancsolná is! Az asztalra ütnék, hogy csak úgy táncolna bele az asztal: vagy így lesz fölséges király, vagy elmehetünk veled együtt mindnyájan oda, ahol a part szakad! Ámde hol az a vitéz, aki fölidézné Toldy Miklós bátorságát: Király, ha nem nézném vitézi voltomat — majd fejedhez verném héttollu botomat! Hol van, mikor mi nem is nézhetjük vitézi, csak rabságos voltunkat!

Mert nekem, mint a maniakusnak, két rögeszmém van:

1. Az egyik az, hogy jogunk van fölállítani az önálló vámterületet már 1908. január első napjára is s föl is állíthatnók, ha nem szédítette volna el a 48-asokat Bécs. Hiába is szégyenlik magukat: igenis elszédítette.

2. Hogy a kivándorlást csak az önálló vámterület fölállításával lehet megszüntetni, amely millió és millió embernek adna ezer és ezer új kereseti forrást,

új megélhetési módozatot. Értsük meg jól: semmi mással: csakis *egyedül tisztán és kizárólag* az önálló vámterület fölállításával: És ha mi mégse állítjuk föl és ha annak fölállítását egy váltó-gavallér könnyelműségével odázzuk el — hogy többet ne mondjak — csak *tíz esztendőre is*: akkor mi a török szerint disznók, a magyar szerint kuttyák vagyunk!

En nekem ne is forgassa egyetlenegy képviselő se a szemét: hogy így meg úgy, ott a darabvotok bevezetett ténye, az okosság, a politikai bölcsesség, — ez mind nem el hienni való beszéd, — ellenben igaz az, hogy megcsaltad a népet: oszt punktum! Hiszen jöjjön csak ezután a falunkba bármely képviselő és merjen csak papolni az önálló vámterületről (mikor most a *tíz esztendő* ellen nincs egyetlenegy szava se) — hát tudom istenem, hogy a boldogabb végére kerül!

Bolond is volna az osztrák, ha látva ennyi hitványságot, látva ennyi elvtelenséget, nem srófolná föl a követelését a tizről *husz*, most meg jön a hir, hogy már *harminc* esztendőre! En is föl srófolnám harmincra, ha osztrák volnék, föl én ötvenre, hogy gebedne meg minden gyáva magyar, aki csak egy is van ezen a nyomorult világon!

Ne vedd zokon, tisztelt olvasóm, hogy így a sorok között kikáromkodom magamat, de ha mással nem: káromkodással muszáj a lelkeimen enyhíteni! Ugy vagyunk mint a huszár, hogy háboruban inkább segít a káromkodás, mint az imádság.

Egy falusi kis leány Pesten.

(Visszaemlékezés a koronázásra.)

— A Határőr eredeti tárcája. —

Írta: Rehák Ferenc.

Régen, nagyon régen volt, már az emlékezet is alig éri be az akkor történeteket és csupán az élet egyes kiemelkedőbb mozzanatai tűnnek föl, mint mohlepte határkövek, jelezvén a bejárt utat.

Negyven év! Az ifjúból öreg ember, a kis lányból nagymama, a közélet munkásaiból pedig a legjobb esetben történelmi alak, különben por és hamu lett azóta...

Hetekig tartó izgalmas készülődés után végre fölvirradt az indulás napja. Leírhatatlan izgalommal keltem föl egy álmatlanul eltöltött éjjel után, mert atyám nagyszámú családjában keményen tartotta a gyepőt s bár jó anyámmal minden előkészületet megtettünk a nagy utra, az ő utolsó szava még az este is az volt, hogy egy ilyen fruskának, mint én, semmi helye az

olyan forgatagban, mint amilyen lesz a koronázáskor Pesten.

Tudtam, hogy kérések, hízlek és a kis lányok rendelkezésére álló összes többi eszközök a kimondott ítéletet meg nem változtathatják s így szó nélkül, könnyes szemmel tértem kis testvéreim közé pihenni. Itt-ott elnyomta kisírt szememet az álom s eleven, gyermekes képzelőtehetségem tündéri képeket rajzolt elém a koronázásról.

Soha sem jártam Pesten s bár jó anyám elbeszélései után a legremekebb képet alkottam magamnak róla, mi volt ez ahhoz képest a mit a bűbajos álom szivárványos szárnyu lepkéje szemeim elé varázsolt! — Valóságos tündérváros, minden képzeletet meghaladó káprázatosággal! Hát még Buda, az a kakaslábon forgó mesebeli vár!...

S hogy álomom még teljesebb legyen, jött a felvonulás. Elöl piros bársonyba öltözött, címes, ragyogó fegyverzetű, sisakos hirnökök, messze hangzó harsonákat fujva, — utánuk fényes vitézek selyembe, bársonyba öltözve, kincseket érő drágakövekkel terhelve, tomboló paripákon,

— majd az ország főméltóságai, főpapok, zászlós urak következtek le nem irható ragyogással, — jött a király is nyugodt fehér paripáján testőreitől, minisztereitől s katonai főméltóságaitól környezve s aztán még beláthatlan sokaságu, tündéri szépségű hosszú menet négyes sorokban...

Oh bár soha se láttam volna Pestet, ne vittek volna föl a koronázásra, legalább fényes álom égi tüneményként örökkön élne emlékezetemben s nem állom ki azt a gyötrelmet, amit a sors rám mért!

De elvittek. Nem tudom jó anyám miféle boszorkányos csellel tudta megváltoztatni a szigorú apa elhatározását, csak arra ébredtem, hogy szeliden költöget és öltözésre nógat, mert itt az indulás ideje.

Tuláradó boldogsággal öleltem meg édes anyámat s hirtelen fölötözve, a forma kedvéért újból megkérleltem atyámat, hogy engem is magukkal vigyenek s aztán a minden eshetőségre előre elkészített csomagok rendezéséhez fogtam és tulajdonképen azt sem tudom, hogy e közben az indulásig mi történt velem. Egyszerre csak a kocsin találtam magam, döcögött velünk az

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészek, cikkekben legdusabb
chinal ezüst raktár.

Kormányunk pedig megtehetné a magyar nemzetnek azt a szívességet, hogy ne kössön gazdasági kiegyezést az osztrákkal. Megokolhatná álláspontját még a felség előtt is: bizzuk, felséges uram a kiegyezés végleges megkötését az általános választói jog alapján összeülő népparlamentre. Mondhatná ezt is, akár gunnyal, akár guny nélkül: Felséges uram, egy népparlament (az osztrák) — csak nem köthet kiegyezést egy osztályparlamenttel (a magyarral.)! Kössék meg a népparlamenttel, hiszen neked, felséges uram, úgy is abban van életednek a legfőbb reménye, hogy a népparlamentnek nem fognak törődni olyan bliktri dolgokkal, mint az országok gazdasági függetlensége. Óh a magyar népparlament az majd élni és halni fog nemcsak a kettős monarchia politikai, de egyúttal annak gazdasági egységéért is!

Lehet különben, hogy kormányunknak is ez a szándéka: taktikázni kell, hogy kedvét töltsse a királynak. Egyszer csak majd vége lesz, hisz lám a kerékvágás is bármennyire szalad — hortobágyi rétnél mégis vége szakad!

A kis halott.

Pénteken délután negyedfél óraker páratlanul nagy részvét mellett örök pihenőre helyezték az ujvidéki magyar főgymnázium kis halottját: a tizenöt éves *Urbán Lajost*.

Önkezeléssel vetett véget reményteljes, ifjú életének. Gyilkos fegyvert szegzett homlokához és az apró ólomgolyó átfurta halántékát. Csak pár percig kinlódhatott és utána a pozsgásarcú, eleven, pezsgővérű, szép fiú már halott volt. Ma már a temető hideg földjében, a szomorú fűzfák árnyékában alussza oly korán megkezdett örök álmát.

Elszorult szívvel, sebesen lüktető aggyal álltunk meg a kis halott frissen hantolt sírjánál és gondolkodtunk a sors kegyetlen, zord végzetén, mely oly nagyon fiatalon elrabolta a kis fiút. Elrabolta ifjan, amikor gyermekes szívének mentnek kellene lennie az élet minden gondjától, amikor arcán még az ifjuság hamva ült. Elrabolta, mielőtt szülei nagynak láthaták volna és örömeiket lelhatték volna benne. Elrabolta akkor, amikor elmúlása

felett tán legjobban nyilvánul meg a szülői fájdalom

Hosszasan álltuk körül a nyitott sirt és szülők, testvérek, rokonok, osztálytársak, barátok, jó emberek és idegenek könybelábadt szemekkel intettek a kis halottnak egy utolsó isten hozzádot. Behantolták a sirt és egy ifjú élet ért szomorú véget.

Visszatérve a temető sivár, élettelen honából, szívünk mintha ép úgy zakatolna, vérünk ép oly sebesen keringene, agyunk ép úgy lüktetne, mint amikor a kis halott sírját körülállottuk. Azon tűnődünk, miért is kellett ennek a kis fiúnak ilyen korán, gyermekéveinek legszebbjében a temetőbe költöznie?

Nem mulik el egy esztendő is, hogy itt vagy ott egy-egy pisztolydurranás, — melynek nyomán egy öngyilkos kis diák vére ömlik el, — meg ne rázkódtatná a lelkeket és hirül ne adná, hogy egy kis diák öngyilkos lett, mert „amint utolsó levélben megírta: tanára kergette a halálba“.

Álljunk csak itt meg. Minden pályán vannak tulszigorú, tulpedáns, kegyetlen, szivtelen emberek.

Mindenütt vannak zsarnokok, akik mások megkínzásában lelik örömeiket. Hány katona vetett véget már önkezeléssel életének és felelőse a kínzásai előtt a halálban keresett menekvést? És hány kis diák oltotta ki életét, mert tanárainak túlszigorúsága, szekaturája elkeserítették lelkét? De viszont hány öngyilkos emelt túlhajtott érzékenységből, önmagának suggerált üldöztetés miatt fegyvert maga ellen?

Nézzük csak a jelen esetet. A kis *Urbán Lajos* golyót röpitett agyába Jól célzott, biztosan lőtt és nyomban meghalt. Hátrahagyott leveleiben súlyos vádat emel egyik tanára, osztályfőnöke: *Pinkovich Sándor dr.* ellen! Azzal vádolja isten és emberek előtt, a halálraszánt igazmondásával, hogy *halálának egyedüli oka ő volna*.

Bizonyítékok egyelőre még nem állnak rendelkezésünkre és így a meglévő adatokból csak lélektani magyarázatok alapján alkothatunk magunknak véleményt.

A látszat a tanár *Javára* szól. A kis *Urbán* fiú nem tanult jól. Őt tantárgyból bukóféltre állt. Meglehet, hogy tanára is-

métlenül rá akarta kényszeríteni, hogy az eleven, eszes fiú tanuljon is. Tán gyakrabban feleltette, mint a többit és az érzékeny kis fiú ebben üldöztetését látott. Hatalmas bizonyíték a tanár mellett, hogy ismételtén megizente az apának, hogy fiával nem boldogulhat, mert engedelmetlen.

De lássuk az érem másik oldalát. *A fiú levele* — súlyos lélektani bizonyíték. A kis *Urbán Lajos* meg akart halni. Mi érdeke lehetett, hogy halála előtt *valótlant* állítson, mi érdeke lehetett, hogy *súlyos váddal* illesse tanárát? Igaz-e az, hogy a tanár a gymnázium V. osztályába járó *Urbán Lajost* gyakrabban és így legutóbb az öngyilkosság napján is *ütötte-verte, megrúgta*? Való-e ez? Nem-e félt talán a kis diák attól, hogyha rossz bizonyítványt visz haza, hogy szülei megfenyítik, más pályára adják? Ezek mind feltevések, de nem bizonyítékok. Se a tanár mellett, se a kis fiú állításának meggyöngítésére!

Kétségtelen, hogy a súlyos váddal illetett tanár nem tud megfelelni azoknak a követelményeknek, amelyeket egy *felsőbb* osztály vezetőjéhez joggal lehet támasztani. Nem a tudás hiányát értjük, de igenis a tanár *komolyságának* hiányát. Nem tud *tekintélyt* magának szerezni. Bizonyíték rá a gymnázium igazgatójának azon állítólagos nyilatkozata, mely szerint a jövő tanévire nem *engedi Pinkovics Sándort* a felső osztályokban tanítani, hanem az I. osztályt bizza rá. Szerinte sem *felel* meg a felsőbb osztályokban! Mindezek, — gondolkodóba kell, hogy ejtsék a tanár felettes hatóságait.

Amint értesülünk, a megvádolt tanár önmaga ellen *fegyelmi vizsgálatot* kért. Jól tette. Induljon meg a vizsgálat, az derítse ki a való igazságot. Nem akarunk gyanusítani senkit, de ez a vizsgálat menten legyen *minden* befolyásolástól. A kit kihallgatnak, hitére valljon és igazat mondjon. Nem a tanuló áll majd ekkor tanára előtt, hanem a *tanu* a vizsgálatot vezető bíró előtt. Ezt azért jegyeztük meg, mert a *befolyásolás* egy bizonyos nyancsak lélektanilag bizonyítható nemét már látjuk. Három kis diák beszajkózott mondokáival jön hozzánk és arra kér bennünket „az osztály nevében“, hogy „méréskelten“ írjunk. Hisz nem is tudhatták, irunk-e egy rövid három soros öngyilkossági hírnél egy betűvel is többet. Es mikor meg-

echós családi bárka, megrakva százféle csomaggal, saroglyáján a zabos zsákkal és egy óriási köteg szénával.

Az egész napi kocsizás gyötrelmeiről nem akarok szólni, alig is tudok valamit, mert utközben — bár ébren — álmom folytatódott, csak azt tudom, hogy pesti bátyám, mikor szállása elé értünk, ölben vett le a kocsirol, mert lábaim összezsugorodtak.

Végre fölvirradt június 8 is. Már kora hajnalban ágyulövések riasztották fel nyugalmából az iker várost, ha ugyan az örömmámortól e napokban valaki nyugodt tudott lenni. — Elkészülve a csodás látványosságra, az izgalomtól se láttam, se hallottam, folyton az indulást sürgettem. Végre ez is elérkezett.

Alig volt hat óra, már az utcán voltunk. Nagy küzdelemmel sikerült a lánchidon átjutnunk Budára, ami nem csak nekem, atyámnak is keserves lehetett, mert sűrűn hallottam, hogy az arkangyalokat emlegeti, pedig aligha imádkozott. — Előbb-utóbb mégis csak elértünk célunkhoz az Albrecht-úthoz, de alig helyezkedtünk el, Buda ormán megzendültek a harsonák, jeléül, hogy megindult a menet az esküdombra. Szörnyű kavarodás kerekedett erre. — Láttál-e már nyájas olvasó juh nyáját, ha több oldalról egyszerre támadta a kuvasz? — valamennyi egy pont felé nyargal és gomolyaggá

tömörülve, töri, zuzza, tapossa esze nélkül egymást, — vagy láttál nádringet mikor az ezerkezü forgószél belé markol? — zug, bömböl az orkán, recseg, ropog a zizegő náderdő, imbolyog, hajladoz, üti-veri, derékon töri egymást, de kitérni nem tud.

Szakasztott ilyen forgatagba jutottam, mikor az utcákon és Budáról a Rákosig lassan végig hömpölygő éljen-riadal fölhasant; az emberár megmozdult, szoritotta, gyötörte, préselte egymást, de helyéből ki nem mozdult. A tülekedés nyomán nagy hadonázás, jajgatás, sikoltozás, bordatörés ajuldozás támadt.

Engem a forgatag elsodort szüleimtől és beszoritott egy lejtős sikátorba, a jégverem-utcába. Jószerencse, hogy bátyámmal kézen fogtuk egymást és bár karjaink majdnem kiszakadtak, nem tágitottunk. Így haladtunk lefelé a lejtőn, de a főutcánál új embertömeg állta utunkat s most már se ide se tova, bent voltunk az egérfogóban.

A tömeg két oldalról olyan rettenetes nyomást gyakorolt ránk közből állókra, hogy azt hittem menten meghalok, hol az emberár feje fölött lebegtem, hol eltüntem a sokadalomban, attól rettegve, hogy tüstént agyontaposnak.

De mindezt még hagyján, ezental következték életem legborzalmasabb pillanatai.

Éppen leszálltam a tömeg feje fölé s alig

éreztem talpaim alatt az áldott anyaföldet, mikor hátsó szomszédom, egy ünneplőbe öltözött hosszú szakállu óbudai ószeres, száznás a nyakamba borul, hátra nézek s látom, hogy szeme fölakadt, szája nyitva maradt és idegggyilkoló hangok mellett testének egész súlyával reám nehezedik!

Meghalt, meghalt! rémüldözik a környezet, pedig dehogyan halt meg, ott vonaglott a hátamon egy örökkévalóságig, mignem oszolni kezdett a tömeg és a sikátorból mindnyájan kiszabadultunk.

Hogyan jutottunk haza, nem tudom, bátyám engem is ájulva szedett föl a földről s Isten csodája, hogy magam is szivbajos nem lettem és épkézláb szabadultam.

Ezek az én koronázási emlékeim. Azóta sem voltam Budán, hiszem, többé nem is leszek, a jégvererem utcától pedig minden ivadékomban ivadékát átok terhével fogom eltüntetni.

Kapuzárás előtt.

— Színházilevél. —

F. év április 18.-a fontos dátum az ujvidéki magyar színészet esemény dús életében.

Makó Lajos jött el a Tiszaparti metropolisból hozzánk, az ország határára magyar kul-

kérdeztük, jelentsék ki önérzetükre, hogy *önmaguktól jöttek-e?* — nem feleltek. A hallgatásukat bizonyítéknak kellett venni, hogy *küldték*. Ki küldte, nem mondhatjuk! De önszántukból nem jöttek. Ez pedig már a *befolyásolás* első jele! Védekeztek lapunk *még meg sem írott cikkének hangja* ellen! Az V-ik osztály tanuló! 14—15 éves gyerekek!

Objektíven szólunk hozzá a szomorú esethez, menten minden ellenszenvől. Sajnáljuk, hogy a tanár ellen ilyen vádat emeltek és mi örülnénk legjobban, ha a minden befolyásolástól menten vezetendő vizsgálat a tanár *ártatlanságát* bizonyítaná és erősítené meg. De viszont, ha ez a tanárnak nem sikerülne, késhegyig menő irtó harcot fogunk ellene indítani, hogy a tanulóifjúságot hasonló trágédiák eshetőségétől megmentsük.

A mérleg serpenyője ma még a tanár *javára* billen. A megindított vizsgálat fogja eldönteni, a látszatnak vagy a kis halott utolsó életjelének: levelének van-e igazsága?

Szegény kis *Urbán Lajos*! Amig sirod felett megindul a vita, azalatt te mélyen aluszod az örökkévalóság álmát! Nyugodj békében!

Az új közvágóhid.

Jóváhagyott közgyűlési határozat.

Elutasított felelkezés.

Igaz örömmel jelentjük a *Határőr* olvasóinak, hogy a belügyminiszter *Ujvidék* város törvényhatósági bizottságának m. évi december hó 14-én tartott közgyűlésében hozott azon határozatát, — hogy a régi, a közegészségügy legegységesebb követelményeinek meg nem felelő *közvágóhid* helyébe egy *új és modern közvágóhidat* építtet, — június hó 6-án kelt válasziratában jóváhagyta. A miniszteri döntés, — mely egyúttal a határozat ellen beadott felelkezést is elutasította, — a következőképen szól:

Szám: 56,677/1907. III-fő.

A válaszirat alapjául szolgáló jelentés száma: 29248 — 1907.

Tárgy: Városi közvágóhid átalakítása és melléképületeinek felépítése.

Az 1906. évi december hó 14-én tartott bizottsági közgyűlésében 221. szám alatt hozott határozatát, melylyel a városi vágóhidnál szükséges átalakítási és szigetelési munkálatok és gépberendezések teljesítésével

turát terjeszteni. Kitzüött céljának ő és művész-társulata bár sok küzdelem között, nagy anyagi áldozatok árán a legnagyobb mértékben megfelelt. Ha összehasonlítást teszünk az idej és az előző évek társulata közt, a különbség feltűnően nagy és *Makó* társulata a jól teljesített köteleesség tiszta öntudatával mehet szünidejét élvezni. Nem vezet animozitás soraink megírásakor, csak a pusztá tényeket óhajtjuk-e helyen összefoglalva felsorolni. Vegyük pl. *Makó* közvetlen elődjét, *Kövessyt*!

Kövessy Albert jó üzletember volt, kikereste műsorának a nagyközönség részére könnyen emészthető csemegéket, így aztán nem is volt nehéz az érdeklődést ébren tartania. A *Kövessy* műsorát a *Postásfiu és huga*, a *Lotty ezredesei*, *Bob herceg* dominálták, *Makó Lajos* e rövid két hónapos színi idényben 26 érdemes magyar szerzőt juttatott színpadra. A ki tudja, hogy ez nálunk, a határvidéken jóformán állandó deficitet jelent, csak az tudja felfogni a hozott áldozat nagyságát. Az anyagilag oly gyenge színi idénynek még egy más, hatalmas ellensége is volt: az abnormis időjárás. Mindezekhez járult még az is, hogy *Kövessy* eleinte hetenkint egy — majd két — sőt később három előadást félhelyárrakkal adott, továbbá bérletében a szelvény-jegy rendszer uralkodott, a színlapon a darabok magyar címe mellé a szerb elnevezést is kitétte, felléptetett

Nicholson gépgyár-részvénytársaság, az átalakításra járó melléképületek felépítésével pedig *Pekló Béla* ujvidéki vállalkozó bazattak meg, *Krevesits István* és társai felelkezésének elutasításával indokainál fogva helyben — illetőleg jóváhagyom.

A felterjesztett iratokat további eljárás végett azzal küldöm vissza, hogy habár a hűtő kamráknak jobb elhelyezése a tömbrendszerben épült vágóhidnál nehezen vihető keresztül, mivel az a gépházról és a vágócsarnoktól a főépületen belül jól el nem különíthető és ez csakis különálló hűtőkamrák építése esetén lenne lehetséges, mi által a költségek lényegesen növekednének, mégis tekintettel arra, hogy a hűtő kamrák falai a gépházzal és a vágócsarnokkal összeköttetésben állanak, felhívom a város figyelmét arra, hogy a hűtőkamrák falainak elszigetelésére különös gond fordítandó.

Budapest, 1907. évi június hó 6-án.

A miniszter meghagyásából:

Harti Nándor
miniszteri o. tanácsos.

Mikor erről az örömdetes eseményről hírt adunk, arra kérjük a város tanácsot, hogy miután az utolsó akadály is el van hárítva, — tegyen haladéktalan intézkedéseket, hogy a közvágóhid építéséhez sürgősen fogjanak hozzá és a jelenlegi, a legsetétebb Afrikának is szégyenére való, rozoga vágóhid helyébe diszes, monumentális új közintézmény kerüljön. Ez lesz az új városi házi többség első nagyszabású alkotása, melyet remélhetőleg a többi üdvös alkotások fognak nyomon követni.

Menjünk Pécsre!

A pécsi országos kiállítás megtekintése céljából *Pécsre és vissza* utazók számára a m. kir. államvasutak vonalain valamennyi gyors-, személy- és vegyes vonaton az *alsóbb kocsiosztályú* menetdíj-kedvezmény engedélyeztetett.

E menetdíj kedvezmény *igazolvány nélkül* vehető igénybe, de oly megszorítással, hogy az illető utasok a kiindulási állomáson a jegyváltás alkalmával úgy az oda-, mint a visszautazásra esedékes kedvezményes menetdíjat megfizetni és menettérti jegyüknek térti szelvényét visszautazás előtt Pécsen a *kiállítási pénztárnál lebélyegeztetni kötelesek*.

A *menettérti jegyek ára a következő*: az I. kocsiosztályban az illető vonatnak megfelelő két II. oszt. menettérty; a II. kocsiosztályban az illető vonatnak megfelelő két III. oszt. menettérty; a III. oszt. kocsiiban pedig egy egész II. oszt. menettérty ára.

Érvényes 14 napig. A visszautazásra a pécsi kiállítási bélyegzés nélkül érvénytelen.

Budapestben át vezető utazásoknál a budapesti metszőpont állomásig és vissza, valamint a metszőpont állomástól Pécsig és vissza, külön

helybeli műkedvelőket, adta helyi szerző darabját — *Makó* semmi ilyesmivel nem akart magának közönséget hódítani. Ő egy művészileg épűgy, mint közérkölcseleg fegyelmezett társulattal, nagy zenekarral, kitűnő kórossal, szép díszletekkel akart a magyar művészetnek szolgálni. Az anyagi eredmény talán nem maradt azért a *Kövessy* mögött, csak úgy látszólag, *Makónak* t. i. nem volt annyi telt háza, de nem is adott annyi féláru előadást. A rendszeres, szép délutáni előadások telt házak előtt, ez megint *Makó Lajos* érdeme. A *Kövessy* sokat foglalkoztatott személyzete sohasem produkált a délutáni előadásokon olyan fegyelmezett, művészi előadást, mint a *Makó*, ki — bár anyagi áldozatokkal — helyesebb munka felosztással él tagjaival szemben.

Ez előzmények után egy kis statistikát. Április 18-án kezdődött az idej magyar színi-idény *Lehár* diadalmas darabjával a *Vig özveggyel*, mely a két hónap alatt hétszer került színre, négyszer teljesen zsúfolt ház előtt. A *Táncos Regiment*, *Kadelburgék* hatásos vígjátéka három telt házat vonzott. Már a *Milliárdos k.* a-nak nem volt olyan szerencséje, bár háromszor adták, de telt ház csak a bemutatón volt. Az idény egyik legjobb újdonsága az *Ördög* kétszer került színre. Ezzel talán végeztünk is a sorozatos előadásokkal. A többi darab egyszer-

menettérti úrjegyeket kell kiszolgáltatni. — Ezen esetben Pécsen a kiállítási bélyegzővel mindkét menettérti jegyet le kell bélyegeztetni.

Azoknak, akik helyi érdekű vasuti állomásról indulnak. A helyi érdekű vasut megfelelő vonalán egy utra szóló *rendes áru menettértyet* meg kell váltaniok s az államvasuti *csatlakozó állomáson* válthatnak Pécsre és vissza a fentiek szerint mérsékelt áru menettérti jegyet.

Gyermekek részére külön kedvezmény nem engedélyeztetett.

A menettérti jegyekkel felsőbb kocsiosztályba vagy gyorsvonatba való átszállás is meg van engedve, mely esetben az utastól az alsóbb és felsőbb osztályu, illetve személy és gyorsvonatu kedvezményes menetdíjak közötti különbözet 1 korona póttellettékel szedendő be.

Az öngyilkos kis diák.

Urbán Lajos temetése.

Nyilatkozatok.

A temető örökké csendes lakóinak száma péntek óta egy halottal megszapordott. *Urbán Lajos*, az öngyilkossá lett kis diákot vitték ki a futaki-út mentén levő róm. katolikus temetőbe és helyezték ott örök pihenőre.

Pénteken délután 1/2 órakor a család *Andrássy-utcai* házából indult el a szomorú menet, melyet a gymnásium tanuló-ifjúsága nyitott meg. A koporsó mellett osztálytársai haladtak. Utána a gyászoló család és a résztvevők sokasága.

A szomorú eset városszerte közbeszéd tárgyát képezi. Mindenütt csak erről a szomorú trágédiáról esik szó. Így tudtuk meg feltétlen hiteles forrásból, hogy a kis *Urbán Lajos*, ama végzetes napon, délben, amikor az iskolából hazament, padjának főkjában egy cédulát hagyott hátra, melyen bejelenti, hogy *aznap délután öngyilkossá lesz*. Ezt a cédulát az iskolaszolga találta meg.

Lapunk egyik munkatársa felkereste a súlyosan vádolt tanárt: *Piukovich Sándort*, aki ügyéről a következőket mondotta el:

„Bár módomban volna a „Határőr“ mai számában foglalt állítások alaptalanságát igen sok bizonyítékkal megcáfolni, mindamellett ezt nem tehetem, mivel az ügy teljes tisztázása céljából a felettes hatóságtól a hivatalos vizsgálat megindítását kértem és addig ebben az ügyben nem nyilatkozhatom, mert nem akarok a vizsgálat conclusiójának praecipuálni.“

Mi sem akarjuk a nyilatkozatot most még bonckés alá venni, de mihelyt a vizsgálat be lesz fejezve és az adatok a nyilvánosság ren-

egyszer került színre, bár akadt nagyon sok, melynek másod- sőt harmadszori előadása is kívánatos lett volna a színházi pénztár tekintetéből. Így pl. a *Mignon*, a *Tolvaj*, a *Sogun* s a legutóbb nagy sikerrel bemutatott *Leányka* okvetlen vonzottak volna még közönséget. No de hiszen telik a *Makó* gazdag műsorából; azután meg jövőre is jók lesznek ezek az ismétlések. — Magyar szerzők a következő darabokkal szerepeltek az ujvidéki színház játékröndjén: *Helyreasszony* (Kada Elek, kecskeméti polgármester népszínműve), *Lovag úr* (Csörgő Hugó, a fiatal hirlapíró satirikusan poetikus vígjátéka), *Bob herceg*, *Ipamuram* (Májor Simon dr. népszínműve), *Gül Baba*, *Fehér Anna* (Gárdonyi érdekes betyár-története), *Asszony* (Porzsoló Kálmán hatásos színműve), *János vitéz*, *Déryné ifjasszony* (Hercegh Ferenc érdekes korrajza), *Parasztzivek* (Dr. Balassa Armin és Szalóky pompás tanyai története), *Rab Mátás* (Rajna és Cobor daljátéka), *Casanova*, *Karácsonyi vers* (Heltai Jenő jóízű tréfája), *Lőcsei fehér asszony*, *Rákóczy fia*, *A harang* (Pásztor Árpád poetikus legendája), *Hajduk hadnagya*, *Cigány báró*, *Eleven ördög*, *Arany virág*, *Szép Ilonka* (Vágó és Szávny, Szabados daljátéka), *El-némult harangok* (Rákosi Viktor hazaszeretettől áthatott műve), *Suhanc*, *Szép Darinka*, *Rákóczy*, *Az ördög* (Molnár Ferenc franciás szellem-

delkezésre fognak állani, akkor azokhoz mi is hozzászólunk.

Külömben a nyilatkozatok áradata indult meg. A „VIII. o. végzett növendékeik” ellenőrizhetlen aláírással ellátott nyilatkozatot kaptunk, melyet mi egész terjedelmében változatlanul közreadunk, amint következik:

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapjának e hó 14-iki számában két hasábon keresztül foglalkozik Urbán Lajos öngyilkosságával, mely esemény mindenkiben csak őszinte sajnálkozást, és mély megdöbbenést kelthet. Amde az a tény, hogy a kérdéses cikkben a szerencsétlen fiú halálának okozójának, még az elhunyt által hátrahagyott levélén kívül is Dr. Piukovich Sándor van feltüntetve, ez készlet bennünket arra, hogy erkölcsi kötelességünknek eleget téve, a nyilvánosságot informáljuk, és volt tanárunk nevét megóvjuk a további meghurcoltatástól. — Mi, kiket Dr. Piukovich hat esztendőn át tanított, lehettünk a legcompetensebb tanuk arra nézve, hogy ő soha senkit sem üldözött, sőt növendékeit mindenkor őszintén szerette, és még a leggyöngébbeket is türelemmel támogatta. És ha ez a szegény gyermek indulatosan, betegesen, — mert amint becses cikkéből értesülünk: beteg volt, — tulcsigázott idegekkel, esetleg valami csekélység miatt meggondolatlanul eldobta magát az életet, az ő minden alapot és bizonyítékot nélkülöző vádja alapján nem lehet, és nem is szabad egy embert gyilkosnak kikiáltani. — El bennünk a meggyőződés, hogy az igazság, az igazi ok ki fog derülni, és nem kételkedünk, hogy a rehabilitálás ép oly készséges lesz, mint volt a súlyos vádnak nyilvánosságra hozatala.

Midőn arra kérjük, hogy jelen sorainknak becses lapja legközelebbi számában helyt adni sziveskedjék, vagyunk előre is köszönettel.

Az újvidéki kir. kath. magyar főgimnázium VIII. osztályának végzett növendékei.

A nyilatkozatra csak annyit jegyzünk meg, hogy a súlyos vádnak nyilvánosságra hozatala nem volt „készséges”, hanem igenis újságírói kötelességünket képezte a való igazság kiderítése. Egy kis diák öngyilkosságán nem lehet szóltanul átsurranni. Ujra hangsúlyozzuk, mi a nyilatkozókkal egyetemben örülni fogunk a tanár rehabilitálásának.

Ujvidéki magyar színészet.

Még néhány röpke óra s csend borul a daltól, kacagástól visszhangos folyosókra. Szürke porréteg fekszi meg a tarka sufitákat, lassan betheríti a „világot jelentő” deszkákat s az illatos kis öltözőkben csendesen szövi hálóját a pók . . .

Az égi cigányhad pedig tova halad. Itt álmok dőlnek romba, amott új remények kelnek; zöld remények, melyek sehol sem virágnak bujábban, mint a színpadon.

Mi telt marokkal szórtuk rájuk az elismerés virágait. Ki tudja, elkíséri e őket a mi közönségünk becéző szeretete?

ben megírt vigjátéka), *Szökött kaiona, Leányka* (Verő György kedves zenéjű daljátéka) s végül a *Cigány*. Külföldi szerzők a következő művekkel szerepeltek: *Vig özvegy* (hét előadás), *Josca* (Sardou), *János regiment* (három előadás), *Lotty ezredesei*, *Milliárdos k. a.* (három előadás), *Mignon* (opera, mintaszerű előadásban), *A tolvaj*, *Nebánisvirág*, *gróf Hamlet*, *Párisi élet*, *Sogun*, *Tökéletes feleség* (Pinero érdekes színműve), *Don Gézár*, *Válás utjai*, *Salome* (Wilde ideg-izgató drámája), *Bohém szerelem*, *Javasz*, *Mirza*, *Hoffmann meséi*, *Eszményi férj*, *A mulk*, *Mulató Istenek*, *Kaméiás hölgy*, *Rátartós királykisasszony* (Holger Drachmann, a nagy dán költő mesejátéka. Bemutatója egy délutáni előadás keretében), *Sulamith*, *Patyolat k. a.*, *Denevér*, *Aszalai uram leányai*.

Derék munka. Szinte szédületes az áttekinthetése. Bizony az anyagi eredmény gyengén jár nyomában. Mindez ne csüggeszse Makó Lajost, jövőre jobb körülmények között, az új otthonban bizonyára jobban fog kamatozni a nagy gonddal ültetett gyenge fácska.

Szívvel kívánjuk: Viszontlátásra!

Hátha parlagi izlés fogadja őket? Vagy a mi még ennél is rosszabb: a decadentia?

A „Peleskei nótárius”, vagy az „Osztrigás Mici” közönsége?

A mi közönségünk olyan, mint egy ichorvérű szép asszony: nehezen hódítható meg és ritkán csap arcába a nagy érzés tüze. De aztán úgy hevül mint egy Quartier-Latin-beli grissette.

Valóban, nemcsak a habituék, a smokkók, a holdvilágfalók, a hitelezők, hanem a distingvált izlésű közönség is sóhajtva mond bucsut Bohémia kedves vándormadarainak.

Lapunk hasábjain nem foglalkozhattunk részletesen az előadások színvonalával s a szereplők kvalitásaival, tehát most a tizenkettedik órában közöljük impressióinkat, melyet a lefolyt sikeres szezonnban szereztünk.

Felhő Rózsai. Igazi vérbeli subrette. Pajzán és ötletes mint egy kedves gamin. A prudantériának még akkor sincs oka jajgatásra a mikor a pikantéria zománcával vonja be játékát. Játékát s azt az az üde báj mely minden alakítását jellemzi s a melylyel ma első helyen áll a vidéki színpadokon. Minden fellépte egy-egy újabb siker kuforrása volt a mikor a közönség impozáns módon adott kifejezést kedvence iránti szeretetének.

Krémerné Lilly. Igazi színésznő. Mosolygó vidám és fess mint egy mythologiai istenasszony. Feléje is gyakran száll a tüntető szeretet kifejezése: a taps.

Fodor Ella. Csupa rajongás ez a szép, sugár barna lány és csupa ambíció.

Szereti tövises pályáját s ez sokat jelent ma a mikor a színészet mesterséggé súlydott.

Egy idetévedt alakja a magyar színészet renaissance korának, mikor egy maréknyi rajongó csapat, megcsapva mint verebek étlen, szomjasan, rongyokba burkoltan bolyongott szerte a hazában, hirdelve eszméket, igéket, szolgálva az elárvult magyar kulturát.

Mindig igaz és természetes; az indulatok a lélek belső tüzei mindig hiven tükröződnek vissza arcán.

Salomejára mindig szívesen fog visszaemlékezni a komoly muzsa minden őszinte barátja.

Bárdos Jolán. A babacoloratura. Hozzá hasonló intenzív sikert még eddig egy coloratur énekesnő sem tudott felmutatni.

Alig rázta le az iskola porát s már otthoniassággal mozog a színpadon. Gyönyörű, izkolázott hangja van, melylyel mesteriesen tud bánni. Mindig felzúgott a tapsvihár, a mikor kis rococo-alakja megjelent a színpadon.

Mészáros Gizzi. Tőle láttuk a naiva-ala kítások legjobbjait. Igaz, hogy előkelő színpad iskoláját hozta magával, de bennünket nem a szabatos mozdulatok, a technikai érdem, hanem az egyéni, a természetes báj bilincseltek le.

Egyike azoknak kiktől ha bucsuzunk, rögtön sietünk utána mondani: a viszontlátásra!

B. Koppán Margit. Sokoldalú, mint minden talentum, de valódi világa a subrett szerepkör, melyre kedvessége és ügyes játéka predesztinálja.

Kendy Boriska. Minden szerepben otthonos. Subrette temperamentum, bár mint társalgási színésznő is jelentős sikereket bir felmutatni.

Almássy Endrét az újvidéki közönségnek főlöszleges bemutatni. Az ő mesterkéletlen precíz alakításai szinte a köztudatba mentek át.

Uj ember nálunk a rokonszenves *Szomorj Miklós*, kibén szintén egy értékes művész erőt volt alkalmunk megismerni.

A lehető legjobb emléket hazija maga után *Békefi Lajos* is. Egyike azon ritka tenoristáknak, kik nemcsak énekelni, hanem mesteriesen játszani is tudnak.

Krémer Jenő. A társulat egyik erőssége. Ötletes operette buffo, pompás társalgási sőt ha kell drámai színész. Amolyan magyar Giradi.

Pesti Kálmán. Rendkívül szellemes színész, kit szintén előnyösen ismer és szeret a mi közönségünk. Jellem ábrázolásai egyike a legjobbaknak, mit e zsánerben színész csak nyújthat.

Klenovits György. A tragédiák lassan kikopnak a repertoírokból s ezzel még van bénítva az ő érvényesülése is. Kár, mert oly kevés jó Scheekespaire ábrázolónk van már mint őszinte ember.

Mezei Andor. Nemcsak hatalmas baritonjával hanem kifejezésteljes játékával is

hatott. Az ő nevéhez is sok sikeres est emléke fűződik.

Dobi Ferenc. A mi derék földünk, ki annyi féle zsánerű szerepet kapott, a hány darabban játszott. Jól esik constatalnunk, hogy mindezekben kifogástalan alakítást nyújtott.

Még az izléses rendezésről, a társulat névtelen katonáiról: a kar tagjairól és *Müller* karmesterről s derék gárdájáról a zenekarról kell elismeréssel megemlékeznünk. *Gringoire*.

HIREK.

Személyi hir. *Balla Aladár dr.* főispán családja több heti rimini-i tartózkodásáról csütörtökön Ujvidékre érkezett.

Közigazgatási bizottsági ülés. A közigazgatási bizottság pénteken délelőtt 11 órakor *Balla Aladár dr.* főispán elnöklése alatt ülést tartott, melyen folyó ügyeket intéztek el.

Magyar színészek Belgrádban. A „Buda-pesti Hírlap” csütörtöki számában olvastuk ezt a színházi hirt:

Makó Lajos színtársulatának egy része Krémer Jenő vezetésével a szerb pünkösdkor Belgrádban néhány előadással szerepel. Csernyei újvidéki tanár közbenjárására rendkívüli kedvezményeket biztosítottak számára és igen szimpatikusan fogadták az ajánlatot. Így most hirdeti először Belgrádban magyar színész a magyar művészetet. Volt már ugyan előbb prózai előadás Belgrádban, de daljáték még eddig nem. Ez alkalommal a szegedi cigánybanda is átrándul Belgrádba.

A tanár ur közbenjárására tehát magyar színészek fognak Belgrádban játszani. De hol: színházban, vagy *kabaré* est keretében? Ami pedig a Belgrádban *először* hirdetendő magyar művészetet illeti, nem áll, hogy Belgrádban eddig csak magyar *prózai* előadás volt, mert e sorok írójának alkalmá volt, — tavaly májusban, a belgrádi Nemzeti színházban *Soyer Jlonka*, az operaház bájos művésznőjének kiváló művészetén csodálkozni. — De ez ne riassza el a vállalkozó szellemű művészeinket attól, hogy a szerb fővárosban is dicsőséget szerezzenek a magyar színművészetnek.

Esküvő. Endrőci Mihály dr., városi tb. tisztifőgyász, pártunk éldemes tagja e hó 19-én d. e. 9^{1/2} órakor esküszik örök hűséget Ohrenstein Klára úrbölgynök, Verseczön.

Kezddőnek a főtárgyalások. Minthogy a törvényházban az esküdtszéki tárgyalások hétfőn befejeződnek, kedden a rendes büntető főtárgyalások ismét megkezdődnek. E napon főtárgyalások lesznek család miatt Varnyú Mátyás, lopásért Gáspár János és Sipos Sándor, kivándorlási kihágásért Lore Koszta ellen; csütörtökön: család miatt Preradov Dávidné, lopásért Lengyel Kati, hatóság elleni erőszakért Hamar Péter, leányrablásért Vitéz István ellen; szombaton: hatóság elleni erőszakért Stán Ferencz, lopásért Klész Antal és Gyömöri János, testi sértésért Gusztóny János ellen.

Gyermekberátók népnépele. Az „Ujvidéki Gynmekberátók Égylete” a karácsonykor felruházandó szegény, árva és elhagyott iskolás gyermekek javára Dr. Ámon Pál ez. kanonokplébános ur elnöksége alatt az „Ujvidéki Dalárda”, a „Neven” és „Frohsinn” dalegyesületek, valamint a cs. és kir. 70 gyalogezred zenekarának közreműködésével 1907. június hó 23-án, az „Ujvidéki polg. lövölde” összes helyiségében táncal egybekötött *népnépele* rendez. Az ünnepély kezdete 4 órakor. Beléptidij: személyenként 1 korona. Érdekes műsor. — Rossz idő esetén az ünnepély egy héttel később június hó 30-án tartatik meg. Felülfizetések tekintve a jótékony célt köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Gazdasági bizottsági ülés. A városi törvényhatósági gazdasági bizottság szombaton délután 4 órakor a városbáza kis tanácstermében ülést tartott, amikor a város által felveendő nagyobb kölcsön ügyét tárgyalták.

Testvérek a vádlottak padján.

Számadás 10 éves bűn miatt.

Esküdtszéki tárgyalások.

A törvényházban működő esküdttörbőség a lefolyt hétnék minden napján tartott tárgyalást. Panaszkodtak is emiatt az esküdtek bőven, mert ebben a nagy forróságban reggeltől-estig, napról-

napra ott valami k

tatás kör

Egy

adott ki

uram, az

A h

lönös fig

büntögye

Ez

ellensége

gyar legé

A f

vádlottak

virávasá

András

előtt ugy

ben Vig

A t

biró, az

Xéver

nek érzi

szurta vi

Hevér a

az elhalt

nélkül ó

földre is

gyere ö

kedőkhöz

kiszabadi

A m

ő nem t

ő megsz

Vig And

földre te

társainak

ő szintén

vakkal:

ismersz!

s Vig Ar

A t

eset, m

mondja,

A s

és dr. S

ményt a

rülése ok

Ekk

Xársány

küdteket,

ölés bünt

Ez

fejtegette

szándéko

sértés s

Andrást

Az

miatt m

fejenként

Az

nyugodta

jelentett

A v

A m

hétfőn is

szerszín

Ez

itálni az

A v

pirosi ko

vagyonos

Óket

roson, m

hó 15. n

Bancsy I

elvágták,

asszony a

Az

tiz év ót

nyomára

Szóv

a bűn ne

S

B. B.

miatt nem

szer a „Bé

nyosan kit

szer, hogy

16 ést 6

Polit

T

napra ott ülni az esküdtek padjában, bizony nem valami kellemes — részvétel az igazságszolgáltatás körül.

Egyik esküdt a napokban emiatt imígyen adott kifejezést elkeseredésének: „megüljük mi, uram, ezeket a padokat, mint a tyúk a tojást”.

A héten tárgyalat ügyek közül azonban különös figyelmet csak az újvidéki Hevér-testvérek bűntügye érdekel.

Ez a bűntügy szintén annak a sajnálatos ellenségeskedésnek a gyümölcse, amely ami magyar legényeink között valósággal elharapódzott.

A fiatal Hevér-testvérek azért kerültek a vádlottak padjára, mert f. évi március hóban, virágvasárnap estéjén, régi haragosukat, Vig András újvidéki legényt, a Ládi-féle kocsmára előtt úgy összeszurkálták, amelynek következtében Vig András pár nap múlva meghalt.

A tárgyaláson Ernst Ödön törvényszéki bíró, az esküdtribórág elnökének kérdéseire Hevér Albert ösztönben beismerte, hogy bűnösnek érzi magát, mert Vig András valóban megszurta virágvasárnap éjszakáján. Előadja azonban Hevér Albert azt is, hogy ezt azért tette, mert az elhalt Vig András Hevér István minden ok nélkül ölmos bottal megtámadta, sőt már a földre is teperte; ekkor Hevér István e hívására „gyere öcsém segíts!” ő is odament a verekedőkhöz s hogy bátyját Vig András kezéből kiszabadítsa, őt a hátán bicskával megszurta.

A másik Hevér-fiu, István azt vallja, hogy ő nem tudja, bűnös-e, mert azt sem tudja, hogy ő megszurta-e Vig Andrást. De az tény, hogy Vig András őt minden ok nélkül megtámadta, földre teperte s mikor még azt is kiabálta a társainak, hogy: „üssék, szurják hát kendtek is!” ő szintén segítségül hívta Albert öcsését e szavakkal: „öcsém, itt a halálom, segíts, ha istent ismersz!” Erre Hevér Albert odasietett hozzájuk s Vig András megszurta.

A tanúk egyik csoportja úgy adja elő az esetet, mint a Hevér-fiúk, másik része pedig azt mondja, hogy ők kezdték a verekedést.

A szakértőül kihallgatott dr. Deák Imre és dr. Szvinyarev Milán orvosok azt a véleményt adták, hogy Vig András halálát azon sérülése okozta, amelyet a hátán késsel ejtettek. Ekként a bizonyító eljárás befejeződve, Marsányi Elemér kir. ügyész arra kéri az esküdteket, hogy a vádlottakat szándékos emberölés büntette miatt mondják ki bűnösnek.

Ezzel szemben dr. Barta Félix védő azt fejtegette, hogy a vádlottak cselekménye nem szándékos emberölés, hanem halált okozó testi sértés s hogy emiatt sem büntethetők, mert Vig András jogos önvédelemből kellett megszurniok.

Az esküdtek Hevéreket halálos testi sértés miatt mondták ki bűnösöknek, mire a bíróság fejenként három évi fegyházra ítélte őket.

Az ügyész és a vádlottak az ítéletben megnyugodtak, a védő azonban semmisségi panaszt jelentett be.

A vádlottak fogva maradtak.

A most működő esküdtribórágnak holnap, hétfőn is lesz még egy tárgyalása, amely egyzersmind ebben az ülészakában az utolsó.

Ez alkalommal két rablógyilkos fölött fog itélni az esküdtszék.

A vádlottak Cziczéri Mihály 45 éves, pirosi koldus és Bancsi Ferenc 52 éves, pirosi vagyonos földműves.

Őket azzal vádolja az ügyészség, hogy Piroson, még tíz évvel ezelőtt, 1898. évi november hó 15. napján este, előre megfontolt szándékkal Bancsy Imréné szül. Batori Zsuzsának nyakát elvágta, aminek következtében a szerencsétlen asszony azonnal meghalt s azután kirabolták.

Az eset rendkívüliségét az is emeli, hogy tíz év óta csak az idén sikerült a tetteseknek nyomára jönni.

Szóval ennél az esetről is beigazolódnak, hogy a bűn nem marad büntetés nélkül.

Szerkesztői üzenetek.

B. B. L. Panaszodik levelében, hogy gyomorbaja miatt nem érzi magát sehogy. Szedjen magába csak egyszer a „Bácsmegeye”, „Bácskai karcos”-ából, attól bizonyosan kitisztul a — gyomra. Külömben arról is híres szer, hogy elmegy tőle az embernek a kedve — vice-15 déstől.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Feladó szerkesztő: Mayer József.

Társ szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

Nyilt-tér. *)

Forron szeretet fiunk és testvérünk, hirtelen halála alkalmából tanusított szíves részvétért barátaink és ösmerőseinknek hálás köszönetet mond

a gyászoló Urbán család.

Köszönetnyilvánítás.

Feledhetetlen, fiunk illetve testvérünk halála által bennünket ért sulyos sorscsapás alkalmából az őszinte részvételnek oly sok és igaz nyilvánítását tapasztaltuk, különösen pedig a plébániai Cecilia-Egyesület részéről, hogy valamennyinek csak e helyen mondhatunk forró köszönetet.

özv. Obermüller Ferenc és családja.

HIRDETÉSEK.

2764. sz. Magy. kir. államvasutak igazgatóság.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzlet-szabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kézbesíthetetlen és fölös árúk nyilvános elárverezése újvidéki állomásunkon levő II. sz. raktárban 1907. évi június hó 26-án délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

1-1

Az igazgatóság.

Azonnal

2 szobás lakás kerestetik mellékhelyiségekkel.

Dr. Elschläger Dezső.

GRAND HOTEL MAYER

UJVIDÉK.

I. rendű szálloda.

487. szám.

végr. 1907.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabályi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 255/1. számú végzése következtében Stein Márton javára Krga Ilia részére kinevezett ügygondnok neje özv. Krga ellen 1500 kor. s jár. erejéig 1907. évi május hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 980 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsik, kukorica stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szabályi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 255/2. számú végzése folytán 1500 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi március hó 1-50 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 115 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, az árverés alperes lakásán Zsablyán leendő megtartására 1907. évi június hó 22. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzé-

tik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsablyán, 1907. évi június hó 9-ik napján

Szaghmeister Dániel,
kir. bir. végrehajtó.

Olcsó téglá.

Krsztonoslos György téglagyáros (kórkemence) B. Kula. 1 millió I. oszt. legjobb minőségű építőtéglá a Ferenc-csatornához szállítva 14 frt. 50 vasuti állomáshoz 16 forint. 3-1.

SCHWARZ JÓZSEF

saját termelésű szerémi hegyi borai zárt palackokban és 56 liternél nagyobb hordókban a következő áron kerülnek eladásra:

Palackborok árai:

adóval együtt:

Prima fehérbor	3 éves	literként	K 0.70
schiller	3	"	" 0.70
rizling	3	"	" 0.80
furmint (mozei)	3	"	" 1.-

A borok árai hordókban:

adózatlanul:

Prima fehérbor	3 éves	100 literenként	K 50.-
schiller	3	"	" 50.-
rizling	3	"	" 60.-
furmint (mozei)	3	"	" 70.-

Rendelések Schwarz Testvérek irodájában, Haltér 12. sz. és Futaki-utca 46. sz. alatt a pincemesternél is eszközölhetők, ki azokat naponta bérmentve házhoz szállítja.

Fiatlabb évfolyamu borokról, hordókban való vételnél szívesen szolgálók legjutányosabb árjegyzékkel.

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli piacon, Futca 3. szám alatt (azelőtt Mogán-féle üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és batorokodom a t. vevőimnek a legujabb izlés szerint berendezett nagy raktáromat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésesebb és legegánsabb tárgyakat női szoknyákban és egész ruhákban, mind a legujabb szabás szerint, divatos angol és francia szövetekből és vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni nagy válnsztékomra női bluzokban, még pedig: selyem-, szövet-, zephir-, vászon- és batiztból a legdivatosabb façon és a legegánsabb izlés szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon előzékeny, szigoruan szerényen mérsékelt árak mellett.

Legalázatosabban kérem, méltotassák engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

Helyiség változtatás.

A Wagner-féle ház átépítése miatt a helybeli piacon 1861 óta fennálló könyvkereskedésemet f. évi február hó elején a **Futaki-utca (II. Rákóczi Ferenc-út) 12. száma alatt levő saját házamba helyeztem át.**

Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat, úgymint: könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, irodai és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszeket fényképező cikkeket, a legszolidabb árakon.

Kiváló tisztelettel

Herger Ágoston.

Dr. Deák Imre

fogorvosi és fogtechnikai műterme
Ujvidék, Főutca 28. sz.

Telefon 112. sz.

Rendelés 9 órától 5 óráig.

A fogászat terén felmerülő összes munkákat műtermemben a legújabb vívmányok szerint készítek.

Fájdalommentes foghúzások, fogtömések: arany, ezüst és porcellánból.

Mányzó fogak vagy egész fogorok pótlása arany vagy kaucsuk alapon

Hidmunkák, arany koronák, rendetlenül álló fogak rendezése.

SZÁJPADLÁS NÉLKÜLI FOGAK.
Vulcanit fogorok.

Vidékiek részére eszközözendő munkák ugyanazon nap készíttetnek el.

Természetes ezüst tiszt-
ben mindenkor
frissen befőzött
kiváló finom

málna-

szörpöt
szállít

Gessler

Siegfried

ALTVATER

likörgyár

csász. és kir. udvari
szállító és ó. csász. és
kir. Fensége József
főherceg kamarai
szállítója

Budapest - Kőbánya.

3 uj szó ...

Altvater

Gessler

Budapest

8-2

ECKFELD ADOLF

órák és látszerész

Ujvidék, Fő-utca 25. szám.

Nagy választék mindennemű órák, arany-
áru, brillantok és látszerész cikkekben.

WALTHAM valódi amerikai arany
zseaorák a legfinomabb precíziós
szerkezettel; ezen óratoknk sokkal
tartósabban, mint más arany-
óráké, mert két masszív arany
lemez közt egy kompozíció betét
van, mely a toknak a szükséges
tartósságát adja és ezért 25 évi
kezeséget vállalok.

Isomitrepe üvegek a legjobb a látás kiméletére,
gyöngébb üvegek dacára nem fát el a szem.

Árverési hirdetés.

Alulírottak közhírré teszik, hogy az utolsó hónapokban lejárt zálogtárgyak, f. hó 27-én reggel 9 órakor árverés alá kerülnek.

Mindazok, kik zálogtárgyaikra igényt tartanak, f. hó 26. déli 12 óráig meghosszabbíthatják kölcsöneiket.

Löwinger Károly és fia.

Mindenemü gyomorhaj, aranyér, emésztési zavar, időszaki vagy állandó székrekedés s az ezekkel járó következmények legbiztosabb hatású gyógyszer az orvosi tekintélyektől ajánlott

Cascara-Sagrada

L A B D A C S.

(Székesfehérvári korona-pilula).

Ezen nem drasztikus hatású növény laxanszer, nem rontja a gyomrot, mint a többi hashajtó, fokozza az étvágyat, és a beteg működését elősegíti. Egyedüli szer melyet a természet nem szok meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdaccsal) 1 korona.
1 próba doboz (12 labdaccsal) 30 fillér.
3 korona és 45 fillér előzetes beküldésével 3 üveg vagy 10 doboz természetesen szállítatik. Megrendelések azonnali teljesítésnek az egyedüli készítőnél: **Czollner Vinyó „Magyar korona” gyógyszeráránban, Székesfehérvárott (Gróf Zichy-ház) 42.30-30.**

Ezen magyar gyártmányból évenként több százezer liter lesz **BÉCSBE** szállítva, a hol 1906. évben a közegészségi kiállításán Diszoklevéllel és arany haladási éremmel lett kitüntetve.

Dupla Maláta Sör

Szent István védjegygyel

a Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. készítménye.

Kitüntetések:

Budapest 1896: Diszoklevél.
Páris 1900: Grand Prix.
Flórenz 1904: Grand Prix.
Nápoly 1905: Grand Prix.
Palermó 1905: Grand Prix.
Bécs 1906: Diszoklevél.

Mindenütt a legelső díj!

Kitünő élvezeti és egyszersmind
hatásos gyógyital

idegesség, vérszegénység, gyomor-
bajok, álmatlanság, étvágytalanság
stb. ellen.

Ajánlják:

Dr. Ángyán, Dr. Ellscher, Dr. Herózel, Dr. Kötly, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer és Dr. Liebmann egyetemi tanár urak **Budapestben.**
Dr. Glax tanár, csász. és kir. kormánytanácsos, fürdő-előljáró, **Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigeti** orvos urak **Abbáziában.**
Dr. Ebers, csász. tanácsos úr, **Dr. Coltellí** úr, József főherceg udvari orvosa **Cirkvenicában.**

Poharankénti kimérés Ujvidéken csakis Várady Lajos urnál
vasuti vendéglőben pohár 22 fillér. Utcán át kimérem fél liter
87.15-7. 46 fillér, 1 liter 88 fillér.

SCHOMANN JÁNOS

OKLEVELES KŐFARAGÓ-MESTER. — CEMENTLAPGYÁROS.

Készítek minden kőfaragó és te-
razzo munkákat.

A t. közönségnek figyelmébe

ajánlom

TEMETKEZÉSI VALLALATOMAT

mely ujonnan lett berendezve, semmi költséget és áldozatot nem sajnálva
a legmodernebb stílusban.

Főraktárom: **DUNA-UTCA 21. sz.**